

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Petr Němec
advokát a zapsaný mediátor
IČO 886 91 071
Mendíků 1396/9
14000 Praha 4 - Michle

Instituce

Bolona a.s.
IČO 285 68 249
Jiráskova 81/13
77900 Olomouc - Hodolany

Č. j. FA/SR/SU/790/2018 - 9

Praha 13. 6. 2018

U s n e s e n í

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 8. 3. 2018 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci a vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci určení neplatnosti smlouvy o podnikatelském úvěru ze dne 7. 5. 2013 a ve věci zaplacení 890.850,- Kč, takto:

Řízení se podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.

Odůvodnění:

1. Předmět návrhu na zahájení řízení

Navrhovatel se domáhá, aby finanční arbitr rozhodl o tom, že smlouva o podnikatelském úvěru, kterou Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 7. 5. 2013, a ve které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli úvěr ve výši 500.000,-Kč a Navrhovatel se zavázal úvěr Instituci vrátit společně s úroky ve 240 měsíčních splátkách po 7.917,-Kč a zaplatit Instituci poplatek za sjednání úvěru ve výši 15.000,- Kč (dále jen „Smlouva o úvěru“), je neplatná, protože Instituce neposoudila s odbornou péčí schopnost Navrhovatele splácet jeho závazek z této smlouvy. Navrhovatel se současně domáhá vydání částky 890.850,- Kč, kterou Instituci zaplatil na základě Smlouvy o úvěru nad rámec poskytnutého úvěru.

2. Zkoumání podmínek řízení

Finanční arbitr je povinen kdykoli v průběhu řízení z moci úřední zkoumat, tedy nikoliv pouze na návrh jedné ze stran sporu, zda jsou splněny procesní podmínky řízení před finančním arbitrem. Podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi platí, že návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem je nepřipustný, jestliže spor nenáleží do působnosti arbitra. Pokud finanční arbitr existenci takové překážky řízení zjistí, řízení podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastaví.

Podle § 1 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi je finanční arbitr příslušný k rozhodování sporu spadajícího jinak do pravomoci českých soudů, jedná-li se o spor mezi spotřebitelem a věřitelem nebo zprostředkovatelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru nebo jiného úvěru, zápůjčky, či obdobné finanční služby. Současně podle § 3 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi platí, že navrhovatelem v řízení před finančním arbitrem může být pouze spotřebitel.

Spotřebitelem je podle § 52 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném ke dni uzavření Smlouvy o úvěru (dále jen „občanský zákoník“), „fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání“.

3. Zkoumání podmínek řízení v projednávaném sporu

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů zjistil, že Navrhovatel je v úvodní části Smlouvy o úvěru, kde jsou specifikovány smluvní strany, označen jako „■“.

Z veřejně dostupného živnostenského rejstříku finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel byl v okamžiku uzavření Smlouvy o úvěru držitelem živnostenského oprávnění k provozování živnosti podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, a to s předmětem podnikání „*Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona*“ a oborem činnosti „*Zprostředkování obchodu a služeb*“, s datem vzniku oprávnění 2. 5. 2013 na dobu neurčitou, s přerušením provozování živnosti oznámeným Navrhovatelem od 22. 7. 2013 do 1. 8. 2017 a od 21. 3. 2018 do 31. 3. 2028. Současně finanční arbitr z tohoto zdroje zjistil, že adresou sídla Navrhovatele v okamžiku uzavření Smlouvy o úvěru byla adresa ■.

Aby mohl finanční arbitr spor mezi Navrhovatelem a Institucí rozhodovat jako spor mezi spotřebitelem a poskytovatelem spotřebitelského úvěru, musí být postaveno na jisto, že závazkový vztah ze Smlouvy o úvěru nebyl uzavřený mezi podnikateli a nesouvisí s podnikatelskou činností Navrhovatele.

Tak ostatně dovodil Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“), když v rozhodnutí ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1861/2010, konstatoval, že „*ustanovení § 261 odst. 1 obchodního zákoníku upravuje závazkové vztahy mezi podnikateli, jestliže při jejich vzniku je zřejmé s přihlédnutím ke všem okolnostem, že se týkají jejich podnikatelské činnosti. Ze slov ‘se týkají’ vyplývá, že nejde jen o závazky, kterými je naplňován předmět podnikání podnikatelů, účastníků předmětného vztahu, ale i o závazky, které s jejich podnikáním souvisejí. Má-li se tedy jednat o závazkový vztah obchodní, musí jít o vztah mezi podnikateli, popř. účastníci jimi byli při vzniku závazkového vztahu a dále musí být při vzniku tohoto závazkového vztahu zřejmé, že se s přihlédnutím ke všem okolnostem týká jejich podnikatelské činnosti*“. Tímto rozhodnutím Nejvyšší soud částečně překonal své předchozí stanovisko, že souvislost právního jednání s podnikáním lze dovodit již ze samotného uvedení firmy (obchodního jména), identifikačního čísla nebo místa podnikání účastníka smluvního vztahu v právním jednání (viz např. rozhodnutí ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 32 Odo 843/2005, nebo rozhodnutí ze dne 30. 9. 2004, sp. zn. 32 Odo 671/2003). S přihlédnutím k citované judikatuře Nejvyššího soudu je tak nutné při posuzování, zda právní jednání souvisí s podnikáním účastníka, posoudit nejen označení účastníků tohoto právního jednání, ale i činnost s tímto právním jednáním související.

Finanční arbitr proto Smlouvu o úvěru posuzoval jak co do označení jejich účastníků, tak i co do jejich práv a povinností touto smlouvou sjednaných.

Navrhovatel je ve Smlouvě o úvěru identifikován místem podnikání a identifikačním číslem osoby (dále také „IČO“).

Smlouva o úvěru je výslovně označena jako „**SMLOUVA O PODNIKATELSKÉM ÚVĚRU**“ a v čl. I. odst. 2. obsahuje prohlášení Navrhovatele, že ten „*je podnikatelem s IČ ■, jehož předmětem podnikání je: Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, odbor činnosti Zprostředkování obchodu a služeb, na základě živnostenského zákona, kdy oprávnění bylo vydáno Magistrátem Města Opavy*“. V následujícím odstavci čl. I. Smlouvy o úvěru si smluvní strany sjednaly, že „*[ú]čelem této smlouvy je stanovení práv a povinností smluvních stran při poskytnutí podnikatelského úvěru věřitelem (rozuměj Institucí) dlužníkovi (rozuměj Navrhovateli) pro potřeby jeho podnikání*“.

a rozvoje podnikání“. V poslední větě čl. II. odst. 1. Smlouvy o úvěru se Navrhovatel zavázal „použít poskytnuté finanční prostředky pouze pro účely podnikání“.

Obsah Smlouvy o úvěru tedy výslovně souvisí s podnikatelskou činností Navrhovatele, když nejen z názvu této smlouvy, ale i z prohlášení Navrhovatele vyplývá, že Instituce se touto smlouvou zavázala poskytnout Navrhovateli úvěr pro potřeby jeho podnikání a Navrhovatel se zavázal použít takto poskytnuté prostředky výhradně k podnikání.

Navrhovatel však tvrdí, že Smlouva o úvěru je „i přes název spotřebitelskou“ a argumentuje, že ačkoliv žádal Instituci o spotřebitelský úvěr a Instituci bylo „zřejmé, že navrhovatelka není podnikatelkou“, Instituce Navrhovateli sdělila, „že má (rozuměj Navrhovatel) nedostatečné příjmy, ale že pokud si zařídí živnostenský list, úvěr jí bude poskytnut“. Navrhovatel tvrdí, že protože chtěl získat od Instituce úvěr, zřídil si živnostenské oprávnění a Instituce označila Navrhovatele ve Smlouvě o úvěru jako podnikatele. Navrhovatel namítá, že skutečná vůle smluvních stran směřovala k uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru.

Podle § 41a odst. 2 věty první občanského zákoníku platí, že „[m]á-li být právním úkonem zastřen právní úkon jiný, platí tento jiný úkon, odpovídá-li to vůli účastníků a jsou-li splněny všechny jeho náležitosti“.

Navrhovatel finančnímu arbitrovi v řízení nedoložil žádné záznamy komunikace mezi ním a Institucí, které by jím popsaný průběh sjednávání Smlouvy o úvěru dokládaly. Odkaz na okamžik vzniku podnikatelského oprávnění a argument, že to „dokládá již samotná skutečnost, že živnost navrhovatelce vznikla dne 2. 5. 2013, tedy pouhých 6 dní předtím, než došlo k podpisu Smlouvy“, neobstojí vedle výslovných ujednání Smlouvy o úvěru o účelu poskytovaného úvěru, která dokládají shodnou vůli stran Smlouvy o úvěru o úvěru na podnikání.

K prokázání svého tvrzení Navrhovatel předkládá rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 11. 2017, č. j. ■■■ (dále jen „Rozhodnutí“), o žalobě na určení, že ■■■ (dále jen „Oprávněný“), nemá za ■■■, a ■■■, oba bytem ■■■ (dále jen „Povinní“), pohledávku z titulu neuhrazeného závazku ze smlouvy o úvěru uzavřené mezi Povinnými a Institucí dne 15. 7. 2013, když Instituce předmětnou pohledávku z úvěrové smlouvy postoupila na Oprávněného, a to včetně příslušné žaloby, a navrhuje důkaz svědeckou výpovědí Povinných s tím, že takto bude prokázáno, že Povinní byli Institucí, stejně jako Navrhovatel, „vmanipulováni do zřízení si živnostenského oprávnění“. Navrhovatel si je vědom „své těžké důkazní pozice, která však plyne z promyšleného, podvodného a klamavého jednání instituce na její osobě a spotřebitelích obecně. Nicméně navrhovatelka má za to, že z výpovědí dalších 'klientů' instituce, jakož i z dalších střípků je, či bude najisto dán obraz toho, jak instituce podnikala, a že spotřebitelé byli uváděni v omyl a instituce z nich dělala naoko podnikatele, ačkoliv šlo o spotřebitele, když cílem bylo obcházení zákona ze strany instituce“.

Instituce tvrdí, že neměla v úmyslu poskytnout Navrhovateli spotřebitelský úvěr, když Navrhovatel při jednání s Institucí vystupoval pod svým identifikačním číslem a tvrdil, „že finanční prostředky potřebuje pro rozjezd svého podnikatelského záměru“. Instituce tvrdí, že „Dlužnice již sama přišla s požadavkem na poskytnutí podnikatelského úvěru pro potřeby svého podnikání a rozvoje svého podnikání“. Instituce finančnímu arbitrovi předložila řadu dokumentů podepsaných Navrhovatelem dne 2. 5. 2013, tedy před uzavřením Smlouvy o úvěru, a to „Žádost o poskytnutí půjčky“ ve výši 500.000,- Kč adresovanou Instituci, ve které je Navrhovatel označen jako „■■■“, „Přípis – prohlášení o ceně“ adresované Instituci, ve kterém Navrhovatel prohlašuje, že byl informován „o skutečnosti, že nabízíte (rozuměj Instituce) možnost splácení úvěru pro začínající podnikatele s příznivým úrokem a to na období 20 let, kdy měsíční splátka je stanovena v částce 7.917 Kč měsíčně. Prohlašuji, že jsem vlastníkem nemovitosti... nemovitost je v současné době prodejná dle mého odhadu za částku 1.200.000 Kč“, „Čestné prohlášení“, ve kterém je Navrhovatel označen jako „■■■“, a ve kterém Navrhovatel prohlašuje „jsem podnikatelem od roku 2013, kde pobírám mám ze

svého podnikání průměrný měsíční příjem ve výši 35000“, „Prohlášení“, ve kterém je Navrhovatel označen jako „■“, a ve kterém Navrhovatel „jako fyzická osoba i jako podnikatel, čestně prohlašuji, že mám tyto pohledávky, nedoplatky ve výši...“, „Závazný návrh na uzavření smlouvy o úvěru“ adresovaný Instituci, ve kterém je Navrhovatel označen jako „■“, a kterým Navrhovatel činí Instituci „závazný návrh na uzavření smlouvy o podnikatelském úvěru...na základě které mi bude touto společností poskytnut podnikatelský úvěr ve výši 500.000,- Kč (společně dále jen „Dokumenty“).

Z Dokumentů nevyplývá, že Navrhovatel žádal Instituci o poskytnutí peněžních prostředků v postavení spotřebitele, když Navrhovatel je ve všech těchto podkladech označen svým identifikačním číslem a současně buď zmiňuje, že mu je známo, že Instituce poskytuje úvěry začínajícím podnikatelům, nebo prohlašuje, že je podnikatelem od roku 2013, či žádá o poskytnutí úvěru na podnikání.

Instituce finančnímu arbitrovi předložila „Informace o podnikatelském úvěru“ (dále jen „Formulář“), které jsou opět opatřeny podpisem Navrhovatele datovaným ke dni 2. 5. 2013 a které Navrhovatele identifikují jako „■“, jako věřitele označují Instituci, jako výši úvěru uvádí částku „500.000 Kč“ a jako druh úvěru „[p]odnikatelský dlouhodobý, zajištěný, bez možnosti překročení, bez možnosti přečerpání, bezhotovostní“.

Ani z tohoto dokumentu nevyplývá, že by Navrhovatel žádal o poskytnutí spotřebitelského úvěru, resp. že s Institucí jednal v postavení spotřebitele, a tedy že Instituce měla vůli poskytnout Navrhovateli spotřebitelský úvěr. Dokumenty a Formulář jsou přitom záznamem komunikace Navrhovatele s Institucí předcházející uzavření Smlouvy o úvěru.

Na vůli Instituce poskytnout Navrhovateli spotřebitelský úvěr nelze bez dalšího usuzovat ani ze skutečnosti, že Navrhovatel získal živnostenské oprávnění několik dní před uzavřením Smlouvy o úvěru, když krátký časový odstup mezi vznikem podnikatelského oprávnění a uzavřením Smlouvy o úvěru může být zdůvodněn potřebou peněžních prostředků právě na zahájení podnikání. Nad to Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 29. 9. 2015, sp. zn. 23 Cdo 1137/2015, dovodil, že v postavení podnikatele může vystupovat i osoba, která se teprve chystá začít podnikat, když konstatoval, že „zřetelná obchodněprávní povaha závazkového vztahu založeného touto smlouvou nemůže být dotčena faktem, že žalovaný živnostenské oprávnění získal až poté, co byla frančizová smlouva mezi nimi uzavřena. Z výše uvedeného vyplývá, že daný závazkový vztah je závazkovým vztahem obchodním ve smyslu § 261 odst. 1 obč. zák., neboť i když v době uzavření smlouvy žalovaný nebyl podnikatelem, vystupoval jako podnikatel“. Současně, jak finanční arbitr konstatoval shora, Navrhovatel sice přerušil provozování živnosti dne 22. 7. 2013, tedy cca 2,5 měsíce po uzavření Smlouvy o úvěru, z přerušování provozování živnosti Navrhovatelem však nelze dovodit, že by Navrhovatel nadále nechtěl být podnikatelem, když provozování živnosti neukončil.

Nad to i v případě, že by si Navrhovatel zřídil živnostenské oprávnění pouze za účelem získání úvěru od Instituce, když by neměl v úmyslu použít prostředky úvěru ke svému podnikání, tato skutečnost by neměla na posouzení věci vliv, neboť z ní nelze bez dalšího dovodit úmysl Instituce poskytnout Navrhovateli spotřebitelský úvěr.

Pokud jde o případný důkaz výpovědí Povinných, jehož provedení navrhuje Navrhovatel k prokázání svého tvrzení, že při uzavírání Smlouvy o úvěru vystupoval, stejně jako Povinní, v postavení spotřebitele, postavení Povinných při uzavírání úvěrové smlouvy mezi nimi a Institucí nevypovídá, na rozdíl od obsahu Dokumentů a Formuláře, nic o tom, jak probíhalo jednání Navrhovatele s Institucí předcházející uzavření Smlouvy o úvěru.

Nad to Krajský soud v Ostravě námitce Povinných, že ti s Institucí jednali v postavení spotřebitelů, nepřisvědčil, když v Rozhodnutí konstatoval, že „[n]a podnikatele jsou pak kladeny zvýšené nároky z hlediska kontraktačního procesu. Uvedl-li podnikatel, jakožto účastník smlouvy, údaje identifikující jej jako podnikatele, lze dojít k závěru, že žalovaný jako

podnikatel, musel být (nebo měl být) seznámen s důsledky svého jednání a výslovně s nimi souhlasil. Pokud s důsledky svého jednání dlužníci seznámeni nebyli, nelze takovou skutečnost ve smluvním vztahu mezi podnikateli přičítat k tíži věřitele... smlouva byla dlužníky uzavřena dobrovolně a pokud se zřízením živnostenského oprávnění dlužníci nesouhlasili, neměli tak činit a danou smlouvu uzavírat“.

Jelikož případ Povinných nemá ve vztahu k předmětu řízení před finančním arbitrem žádnou vypovídací hodnotu, finanční arbitr neprovedl důkaz výsledkem Povinných. Finanční arbitr neprověřoval ani žádné další případy, kdy Instituce poskytla podnikatelský úvěr, když tímto šetřením by s ohledem na jednoznačný obsah podkladů shromážděných v řízení, tedy Smlouvy o úvěru, Dokumentů a Formuláře, nebylo možné dospět k závěru, že Navrhovatel jednal s Institucí v postavení spotřebitele.

Finanční arbitr proto nemůže ze shromážděných podkladů dovodit jinak, než že Navrhovatel v závazkovém vztahu ze Smlouvy o úvěru vystupoval jako podnikající fyzická osoba, když je v této smlouvě jako podnikatel označen a současně to vyplývá jak ze samotného názvu a prohlášení Navrhovatele v této smlouvě, tak i ze sjednaného účelu poskytovaného úvěru a z obsahu Dokumentů a Formuláře, které Navrhovatel před uzavřením Smlouvy o úvěru vlastnoručně podepsal.

4. K výroku rozhodnutí

Spor Navrhovatele s Institucí ohledně určení neplatnosti Smlouvy o úvěru a zaplacení částky 890.850,- Kč není sporem, který je finanční arbitr příslušný podle § 1 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi rozhodovat. Návrh Navrhovatele je podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi nepřípustný, protože spor nenáleží do působnosti finančního arbitra, a finanční arbitr musí podle § 14 odst. 1 písm. a) téhož zákona řízení zastavit. Tímto usnesením není dotčeno právo Navrhovatele domáhat se svých práv v řízení před obecnými soudy České republiky.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení usnesení. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce qzk6wh8
Instituce – datová schránka 86kc7kk

